



השירה תציד על סיבת צונשם
ותחליטת בתשובה לבורא העולם



כי ידעתי יצרת
כי הם בשר ודם



תשובה - שיתוף והשתתפות

בס"ד

בפתחו הכלב בותור אמונה: לפרשת "ויכר"

הסתר אסתיר פניי

בפרשתנו נפרד משה מעם ישראל בדרכם לארץ ישראל. רגע לפני מותו נגלה הקב"ה למשה באוהל מועד ומספר לו מה יהיה אחריתו של העם הנכנס ארצה.

קראו את הפסוקים:

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה: הִנֵּה שָׂכַב עִם אֲבֹתֶיךָ וְקֵם הָעָם הַזֶּה וְזָנָה אַחֲרֵי אֱלֹהֵי נֹכַר הָאָרֶץ אֲשֶׁר
הוּא בָּא שָׁמָּה בְּקִרְבּוֹ, וְעִזְבֹּנִי וְהִפֹּל אֶת בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אִתּוֹ. וְחָרָה אִפִּי בּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא
וְעִזְבֹּתִים וְהִסְתַּרְתִּי פְנֵי מֵהֶם..."

וְאֲנֹכִי הַסְתַּר אֶסְתִּיר פְּנֵי בְּיָזִם הַהוּא עַל כָּל הַרְעָה אֲשֶׁר עָשָׂה כִּי פָנָה אֶל אֱלֹהִים אֲחֵרִים".
(דברים ל"א ט"ז-י"ט)

השלימו את הטבלה

החטא	התוצאה
ועזבוני	
הפר את בריתי	

- "ועזבתים" תרגם אונקלוס "וארחקון", כלומר ארחיקם ממני.
- הסבירו: מה כל-כך רע בכך שה' רחוק מאיתנו?
- "וְאֲנֹכִי הַסְתַּר אֶסְתִּיר פְּנֵי בְּיָזִם הַהוּא". קראו את הפירושים שלפניכם:

רס"ג: "... אמשוך בהסתרת רחמי מהם בעת ההיא"

'דעת מקרא': בברכה הוא אומר "וישא ה' פניו אליך", אבל כאן יסתיר פניו מהם מלהביטם.

תרגום אונקלוס: ואסלק שכינתי מנהון (מהם)

- הסבירו במילים שלכם מהו הסתר פנים.
- כיצד חש משה כשהוא שומע את הבשורה הקשה? כתבו מהן המחשבות העולות בראשו.



השירה תצויד על סיבת צונשם
ותחליטם בתשובה לפורא הצולס



כי ידעתי יצרם
כי הם בשר ודם



תשובה - שיתוף והשתתפות

השירה כעד

קראו את הפסוקים:

"ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדו את בני ישראל שימה בפייהם למען תהיה לי
השירה הזאת לעד בבני ישראל" (י"ט).
"והיה כי תמצאן אתו רעות רבות וצרות ועננה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי
זרעו" (כ"א).

- מה מוזכר בשירה שהיא מועילה למצב נורא כזה של הסתר פנים, למצב בו ה' כביכול אינו משגיח על עמו ומסתיר את רחמיו? תשובה לכך תמצאו בפירוש שלפניכם:

רשב"ם: השירה הזאת, פרשת האזינו שמעידה עליהם פורענות לכשיעברו על המצוות ויבינו כי בחטאם לקו.
רש"י: שהתירתי בו בתוכה על כל המוצאות אותן.

- על מה מעידה השירה?
- כיצד ההבנה שהמציאות הקשה אינה במקרה מסייעת לצאת מהמצב?

אתה יוצרם ואתה יודע יצרם

"...כי ידעתי את יצרו אשר הוא עשה היום בטרם אביאנו אל הארץ אשר נשבעתי".
ביום הכיפורים נעמוד בתפילה ונאמר את הפיוט 'ונתנה תוקף'.
לקראת סוף הפיוט אנו אומרים:

כי לא תחפץ במות המת / כי אם בשובו מדרכו וחיה
ועד יום מותו תחכה לו / אם ישוב מיד תקבלו.
אמת כי אתה הוא יוצרם / ואתה יודע יצרם כי הם בשר ודם

אנו מתוודים: "הקב"ה, אתה יצרת אותנו ומכיר ויודע את יצרנו, שהרי אנו בשר ודם". מה משמעות הדברים?

היצר, הטבע שטבוע בנו, נמצא בכל אחד מאיתנו. היצור היחידי בעולם שבנוי משני חלקים, זה האדם. המלאכים הם רק רוח; בעלי החיים הם רק גוף; האדם הוא משני החלקים, גוף ונשמה, ויש לו בחירה להשליט את השכל על הטבע (היצר). זה לא קל בכלל, זו מלחמה 'יומיומית'. הקב"ה יודע יצרנו ולכן ברא למעננו את התשובה והסליחה.



הרב אורי זוהר: "אספר לך סיפור שיסביר מהי עבודת היצר: לילה אחד הייתי במעלות. ההרצאה התחילה בשמונה וחצי בערב ואמרו לי שאני חייב לסיים עד רבע לעשר. למה? 'כי יש משחק'... לא שמתי לב ועבר הזמן. מסתבר שאף אחד לא עזב את המקום. כל אחד עשה חשבון לעצמו ברבע לעשר: לעזוב את הדרשה וללכת למשחק? ובאותה שנייה הוא בחר. זה היה ניצחון על היצר".





השירה תציד על סיבת צונשם
ותחליטם בתשובה לבורא העולם



כי ידעתי יצרם
כי הם בשר ודם



תשובה - שיתוף והשתתפות

דבר תורה לפרשת וילך

לפני מותו של משה רבנו ע"ה מספר לו הקב"ה שעם ישראל יפר את הברית עם ה' ויעבוד עבודה זרה. התוצאות של הפרת הברית הן 'הסתר פנים', הקב"ה יתרחק מעמו, לא ישרה את שכינתו ויסתיר את רחמיו.

במצב קשה זה מבקש הקב"ה ממשה ללמד את בני ישראל את השירה, שירת "האזינו".

השירה תהיה עדות לכך שהפורענות שבה נמצא העם אינה מקרית והיא בשל הפרת הברית. כלומר בזכות אותה שירה יבין העם מדוע יש הסתר פנים ויהרהר בתשובה.

בהמשך הדברים אומר הקב"ה: "כִּי יִדְעֵתִי אֶת יִצְרוֹ אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה הַיּוֹם בְּטָרָם אֲבִיאֵנּוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי".

ביום הכיפורים נעמוד בתפילה ונאמר: "אמת כי אתה הוא יוצרם / ואתה יודע יצרם כי הם בשר ודם".

אנו מתוודים: הקב"ה, אתה יצרת אותנו ומכיר ויודע את יצרנו, שהרי אנו בשר ודם. מה משמעות הדברים? היצר, הטבע שטבוע בנו, נמצא בכל אחד

מאיתנו. היצור היחידי בעולם שבנוי משני חלקים, זה האדם. המלאכים הם רק רוח;

בעלי החיים הם רק גוף; האדם הוא משני החלקים, גוף ונשמה ויש לו בחירה

להשליט את השכל על הטבע (היצר). זה לא קל בכלל, זו מלחמה 'יומיומית'.

הקב"ה יודע יצרנו ולכן ברא למעננו ה' את התשובה והסליחה.